Štev. 36. V Trstu, v ponedeljek, 5. februarja 1917 Letnik XLII.

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinost". — Tisk tiskarne „Edinosti", vpisane zadruge z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave štev. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.—
Za pol leta . . . . . „ 12.—
za tri mesece . . . . . „ 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto . . . . . „ 5.20
za pol leta . . . . . „ 2.60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti" se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov . . . . . mm po 10 vin
Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov . . . . . mm po 20 vin.
Oglasi v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 20.—
vsaka nadaljna vrsta . . . . . „ 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti" — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnohranilnični račun št. 841.652

Diplomatični odnošaji med Ameriko in Nemčijo prekinjeni.

Nemškemu veleposlaniku grofu Bernstorffu izročeni potni listi, veleposlanik Gerard odpoklican.

Na bojiščih razven topovskih bojev ozir. posameznih sunkov nič novega.

WASHINGTON, 3. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Predsednik Wilson je v svoji poslanici kongresu opozarjal na ameriško noto Nemčiji z dne 8. aprila po torpediranju »Sussexa«, nato na odgovor Nemčije dne 4. maja in na odgovor Amerike dne 8. maja, s katerim so bila nemška zagotovila sprejeta. Wilson je rekel, da Nemčija na noto ni odgovorila. Nato je citiral iz nemškega memoranda z dne 31. januarja 1917 in izjavil:

Z ozirom na to izjavo, ki nenadoma in brez kakršnekoli si bodi prejšnje omembe hotoma odstopa od slovesnih zagotovil, ki so bila podana v nemški noti 4. maja, ne preostaja vladi Združenih držav noben drug izhod, ki bi se zamogel strinjati z dostojanstvom in častjo Združenih držav, kakor da krene na pot, ki jo je napovedala v svoji noti dne 8. aprila za slučaj, če Nemčija ne bi hotela preklicati svojih podvodniških metod.

Radi tega sem naročil Lansingu, naj naznani Bernstorffu, da so diplomatični odnošaji z Nemčijo pretrgani, da bo ameriški veleposlanik v Berolinu takoj odpoklican in da bodo Bernstorffu izročeni potni listi.

Kljub temu nepričakovanemu nastopu nemške vlade in temu nenadnemu, obžalovanja vrednemu preklicu njenih naši vladi podanih zagotovil v trenotku kritične napetosti v odnošajih med obema vladama, nikakor nisem mnenja, da nameravajo nemške oblasti dejanski storiti to, za kar se smatrajo, kakor so nam naznanile, upravičene. Na noben način se ne morem sprijazniti z mislijo, da se ne bodo ozirale na staro prijateljstvo med obema narodoma in na svoja slovesna zagotovila in uničevale z objestnim izvajanjem neusmiljenega brodovnega programa ameriškanske ladje in človeška življenja. Le resnično očitna dejstva z njihove strani bi me zamogle prepričati o tem. Ako bi se moje ukoreninjeno zaupanje v njihovo preudarnost in njihovo modro previdnost k nesreči izkazalo kot neutemeljeno, ako bi bile ameriške ladje in človeška življenja žrtvovana brezmernemu kršenju mednarodnega prava in človečanskih zakonov, potem zaprosim kongres za pooblastilo, da nastopim lahko s sredstvi, ki so potrebna za varstvo naših mornarjev in državljanov pri njihovih mirnih in legitimnih akcijah na odprtem morju. Manj je nemogoče storiti. Smatram za gotovo, da ukrenejo vse nevtralne vlade isto.

Mi ne želimo nobenega vojnega konflikta (hostile conflict) z nemško vlado; mi smo odkritosrčni prijatelji nemškega naroda in želimo resno ohraniti mir z vlado, ki je njegovo glasilo. Mi ne bomo mislili, da nam je sovražna, razven, ako pride tako daleč, da bomo morali verovati, in mi ne nameravamo nič drugega kakor pametno obrambo nedvomnih pravic našega naroda. Mi nimamo nobenih egoističnih namenov, ampak hočemo ostati le zvesti prastarim principom našega naroda, braniti naše pravo do svobode, pravičnosti in neoviranega življenja. To so podlage miru in ne vojne.

Dal Bog, da ne bi bili s čini premišljene nepravičnosti s strani vlade Nemčije izzvani, da se branimo!

LONDON, 4. (Kor.) Reuterjev urad poroča, da je vlada Združenih držav ameriških pretrgala diplomatične odnošaje z Nemčijo. Wilson je poročal o tem kongresu. Nemškemu veleposlaniku grofu Bernstorffu so bili izročeni potni listi, ameriški veleposlanik mister Gerard pa je dobil ukaz, da naj zapusti Nemčijo. (Pripomba Wolffovega urada: Na uradno mesto še ni došlo potrdilo tega poročila, vendar pa se o njegovi resničnosti ne dvomi.)

Španska zastopnica ameriških koristi v Nemčiji.

WASHINGTON, 4. (Kor.) Veleposlanik Združenih držav v Berolinu, mister Gerard, je dobil nalog, naj zapre veleposlaništvo. Španska prevzame zastopstvo koristi ameriških Združenih držav v Nemčiji.

Avstro-Ogrska in Amerika.

DUNAJ, 4. (Kor.) Minister zunanjih stvari grof Czernin je danes eno uro konferiral z amerikanskim veleposlanikom mr. Penfieldom.

Italijanski glasovi.

LUGANO, 4. (Kor.) Na podlagi Reuterjeve vesti, da je washingtonska vlada pretrgala diplomatske zveze z Nemčijo, izraža italijansko časopisje svoje najživahnejše zadoščenje, da stvar četverozaveze dobi tako pomembno moralno in z ozirom na londonsko vest o potopitvi amerikanskega parnika »Housatanica«, kakor se zdi, kmalu tudi zavezno praktično podporo s strani Amerike. Časopisje izraža upanje, da se bo trgovina z Ameriko v novih okoliščinah redno mogla nadaljevati, in da se bo po ukrepih Angleške in opremitvi vseh četverozavezniških trgovinskih ladij s težkimi topovi in dobrimi strelci znatno dala zmanjšati učinkovitost poostrene podvodniške vojne. Kakor poroča »Corriere della Sera«, se vest, da amerikanska vlada svojim podanikom odreka izdajanje potnih listov, zanika s pripombo, da je bilo to samo začasno, dokler ni bilo znano stališče predsednika Wilsona. Predvčerajšnjim da so štirje trgovinski parniki zapustili New York in odhod ladij da ni prepovedan. Ladje se samo bolj nadzirajo in natančneje preiskujejo, kakor se zdi, zato, da bi ne nakrcavale materijala za prekrcanje na vojujoče se ladje na odprtem morju.

Poostritev podvodniške vojne.

LONDON, 3. (Reuter. — Kor.) Amerikanski parnik »Housatanic« (3143 ton) je bil potopljen.

LONDON, 4. (Kor.) Lloydova agencija javlja: Norveški parnik »Heimland« (1506 ton) je 28. m. m. zadel ob mino. Dva angleška parnika sta bila potopljena.

LONDON, 3. (Kor.) Lloydova agencija javlja: Trojarbolnik »Speelonua« (3283 ton) je bil potopljen.

ROTTERDAM, 4. (Kor.) V plovbenih krogih se pripoveduje, da je bilo **od začetka poostrene podvodniške vojne že potopljenih nad trideset ladij.** Iz Angleške se vrnivši mornarji poročajo, da je zadnje dni dospelo v angleška pristanišča veliko število angleških rušilcev, in sicer več, kot prejšnji mesec. Ob ustju Humberja je bilo opazovanih več rušilcev z deloma odstreljenimi dimniki.

STOCKHOLM, 4. (Kor.) Ministrstvo zunanjih stvari javlja, da je angleška admiraliteta zasedaj prepovedala vsem ladjam odhod iz angleških pristanišč, izvzemši samo en potniški parnik.

AMSTERDAM, 4. (Kor.) Neki tukajšnji list poroča iz Londona: Nemška grožnja ni izpremenila ničesar pri odhodu angleških ladij. Veliko Amerikancev je našlo prostore za vrnitev v domovino. V plovbi proge White Star (»Bele zvezde«) ni nikakršne izpremembe.

TURIN, 4. (Kor.) »Stampa« javlja iz Pariza, da tam zelo resno presojajo poostritev podvodniške vojne. Angleška in francoska vlada ste se dogovorili, da za vsako ceno zavarujete zvezo z Ameriko in da boste pošiljali ladje po novem potu preko Atlantskega oceana pod zaščito angleških vojnih ladij.

Ukrepi nevtralcev.

AMSTERDAM, 4. (Kor.) Iz Ymuidena se poroča, da ribiško-brodovje ne more izrabljati dovoljenja vlade za ribarjenje v področju dvajsetih pomorskih milj od obali, ker zavarovalne družbe nočejo prevzeti nevarnosti nase.

AMSTERDAM, 4. (Kor.) Ministrstvo je ukrenilo, da se začasno ne odpremljajo izseljenci.

BERN, 4. (Kor.) Pariški listi poročajo iz Madrida: Paroplovne družbe so bile po razglasu v uradnem listu pozvane, da naj ne zapuščajo v nemški noti za plovbo določenega prostega pasu.

KRISTIJANIJA, 3. Ravnatelj zveze nordijskih brodolastnikov na Norveškem, Švedskem in Danskem, Jantzen, je izjavil napram nekemu časnikarju: Če bi se, kakor grozi nemška nota, nevtralne ladje potapljale brez svarila, si ne morem misliti drugače, kot da dovede to do resnih sporov z nevtralnimi deželami. Ali to pripomore k pospešenju tako željno pričakovanega miru s tem, da se otežuje dovoz živil v aliirane dežele itd., smatram za zelo negotovo. Gotove so pa nove težave, ki se napravljajo nevtralni plovbi in dovozu v nevtralne dežele.

Bolgarska in poostritev podvodniške vojne.

SOFIJA, 3. (Kor.) Časopisje vseh strank pozdravlja pričetek poostrene podvodniške vojne kot učinkovito sredstvo za pospešenje vojne.

Avstrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 4. (Kor.) Uradno se razglaša: 4. februarja 1917.

Vzhodno bojišče. — V območju c. in kr. čet nič važnega.

Italijansko bojišče. — Nelzpremenjeno.

Jugovzhodno bojišče. — Južno Ohridskega jezera so odbile naše čete sovražne poizvedovalne oddelke.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 4. (Kor.) Veliki glavni stan, 4. februarja 1917.

Zapadno bojišče. — Armada prestolonaslednika Ruprehta: Ob nejasnem zimskem vremenu je bil topovski boj med Lensom in Arrasom ter od Serre do gozda St. Pierre Vaast živahnejši od prejšnjih dni. Severno Ancre so Angleži po bobnajočem ognju opolnoči napadli naše postojanke. Dočim so se severno Beaucourta napadi izjalovili, se je blizu rečnega brega nekemu oddelku posrečilo, da je prodri v naše najsprednejše jarke. — Prestolonasledníkova armada: Severovzhodno Pont à Mousson in severno St. Mihiela so bili naši poizvedovalni sunki uspešni.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Pri bojih, ki so se razvili dopoldne ob reki Ai kljub hudemu mrazu, je bilo odbitih več ruskih napadov. Na fronti nadvojvode Jožefa in pri Mackensenovi armadni skupini je položaj neizpremenjen.

Macedonska fronta. — Razven topovskega napada pri Bitolju in med Vardarjem in Dojranskim jezerom, nič bistvenega.

Prvi generalni kvartirmojster:
pl. Ludendorff.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 3. (Agence Tel. Milli.) Glavni stan javlja: Na desnem krilu smo zavrnili napad sovražne stotnije. V nekem odseku levega krila je neka naša poizvedovalna patrulja zadala sovražni poizvedovalni patrulji znatne izgube in zajela nekaj mož.

Sovražna uradna poročila.

Rusko uradno poročilo.

2. februarja. — Zapadna fronta: Po sreditem artiljerijskem ognju na naše jarke zapadno Slaventine (20 verst jugozapadno Brzezanov) so močni nemški oddelki v belih plaščih vdrli v naše strelske jarke prve črte; s protinapadom rezerv s podporo artiljerije smo vrgli Nemce nazaj v njihove jarke. — Romunska fronta: Obojestranski ogenj in poizvedovanja.

Eksplozija v Arhangelskem.

PETROGRAD, 3. (Petrograjska brzojavna agencija.) Admiralski štab javlja: 26. januarja je nastala pri razkrcavanju ledoloma »Čeljuskina« v Arhangelskem eksplozija in nato požar, ki se je takoj razširil v okrožju tega razkrcevališča. Požar je napravil škodo na kolodvorskih poslopjih in nekaterih skladiščih. Poleg »Čeljuskina« je bila uničena še ena ladja. Poleg tega je bilo pet parnikov poškodovanih, trije med njimi lahko. Med 344 poškodovanci so 3 častniki, 99 vojakov in 39 drugih oseb težko ranjenih. Število mrličev še ni končno dognano; kakor se zdi, jih je kakih 30. 31. m. m. so parniki že zopet neovirano mogli na kraju nesreče izkrcavati, kot običajno.

Železniška nesreča v Nemčiji.

AACHEN, 3. (Kor.) Pri bločišču Finkenrath na progi Monakovo—Gladbach—Aachen sta trčila dva osebna vlaka. Osem potnikov je mrtvih, več pa deloma težko, deloma lahko ranjenih. Proga je bila zaprta štiri ure. Nesreča se je zgodila, ker je vlak prezrl znamenje za zaustavitev.

Cesar pokrovitelj veteranov.

DUNAJ, 4. (Kor.) Cesar je z Najvišjim odlokom, izdanim 28. januarja, najmilostiveje prevzel pokroviteljstvo nad avstrijskim veteranskim zborom.

Doktrina Monroe in razsulo Evrope.

James Monroe je bil peti predsednik Zedinjenih držav ameriških. Moder mož. Ravno zato je prepustil besedo tedanjemu državnemu tajniku Johnu Quincy Adamsu (ki je bil — še modreji), ko je sestavljal sporočilo na kongres, ki je je izdal Monroe dne 2. decembra 1823. Naslednji, šesti, predsednik je bil isti Adams in je s svojim sporočilom o panamskem kongresu (1828) »doktrino Monroe-a« razširjeneje utemeljil in plediral za zvezo vseh ameriških republik. Dejstvo, da ni imel sreče s tem priporočilom, dokazuje le, da modre misli ne prodirajo takoj in vsikdar.

Monroe-u pa je prišla iz prvega dela Adamsovega nevenljiva slava. Vsak njegov naslednik v predsedstvu Zedinjenih držav (od l. 1825. dalje) je »doktrino Monroe« priznaval in se ravnal po njej kot začetku in koncu ameriške vnanje politike, kot vodilnem načelu političnega delovanja ameriških predsednikov. Če sedaj Wilson (v svoji glasoviti poslanici senatu) zopet pokazuje na »doktrino Monroe-a« kot podlago neodvisnosti in svobode Zedinjenih držav, sledi s tem le ameriški tradiciji, ko jo nasvetuje Evropi kot sredstvo v končanje vojne in — kar pomenja še več — v poravnavo spornih vprašanj in v preprečenje vsake možnosti ponavljanja takih katastrof, kakršnja je ta svetovna vojna za človeštvo — Če torej Wilson nasvetuje Evropi porabo doktrine Monroea za vsako državo in vsak narod v Evropi, daje s tem staremu, znorelemu delu sveta edini nasvet, ki ga more dati kot Amerikanec na podlagi zgodovinskega izkustva in imponujočega razvoja Zedinjenih držav. V novem svetu se je izvajanje doktrine Monroea obneslo. Se-li izkaže tudi v novem svetu — to bi trebalo izkusiti.

Seveda je doktrina Monroea nastala deloma pod pritiskom »svete alijance«. V Ameriki so se zbali, da bo avstrijsko-prusko-ruska reakcija delovala tudi preko oceana, da bo skušala svoj zistem razširiti tudi na zapadno hemisfero. Ali samo to ne bi bilo izzvalo po Adamsu sestavljene in po Monroeu izdane »doktrine«. Sporočilo z dne 2. decembra 1823. izjavlja, da »bi Zedinjene države vsak poizkus »svete alijance« za razširjenje nje zistema na Ameriko smatrale kot nevarnost za mir in svobodo Zedinjenih držav, da bodo te »vsako vmešavanje v svrho zatiranja neodvisnih ameriških vlad videle v luči neprijateljskega mišljenja,« in da so »končno minoli« časi, ko se je moglo kontinente Amerike smatrati kot predmete evropske kolonizacije.«

Doktrina Monroea je napravila ameriški del sveta v vsega njega veličini polnoletnega in z Evropo enakopravnega v vsakem pogledu. Kliče Evropi: **Amerika Amerikancem!** in prepoveduje evropskim državam vmešavanje v ameriške stvari. Po doktrini Monroea je vsaka intervencija evropskih vlasti v Ameriki izključena. Zedinjene države so zaščitna sila za Srednjo in Južno Ameriko. Seveda se je Evropa skušala upreti temu in se jej je celo posrečilo, da so se deli Amerike uprli »varuštvu Zedinjenih držav«. Vendar je znala »Unija« v vseh praktičnih slučajih uveljaviti doktrino Monroea. Tako proti načrtom Napoleona III. v Meksiki, v vprašanju edine nadzorovalne pravice nad Panamskim kanalom, na haaški konferenci itd.

Principi, na katerih sloni poslanica Monroea kongresu, so v Zedinjenih državah — dogma. Strogemu izvajanju in energičnemu uveljavljanju tega načela se imajo zahvaliti za vse: svojo svobodo, svoj napredek, svoj procvit. Vprašanje je, če bi bil z uporabo doktrine Monroe za-se in svoje narode tudi Evropi usojen istotak napredek in procvit? Eni odgovarjajo Wilsonu z »ne«, ker nočejo pripoznati po Wilsonu proglašenih principov. Sklicujejo se na drugačno strukturo Evrope, na tradicije držav, na počasni stoletja trajajoči razvoj evropskih držav, ki jim je dopuščal le tako in nobene druge forme. Ne verujejo v izveličavnost doktrine Monroea in **ne verujejo v potrebo enakih pravic vseh belih plemen.** Smatrajo Evropo z vsemi njenimi pomanjkljivostmi za boljšo, nego je Amerika — četudi le zato, ker je stareja.

So-li argumenti, ki jih navajajo proti Wilsonu, oziroma proti doktrini Monroea, veljavni? Nikoli se ni poizkušalo, da bi to doktrino porabili za Evropo in nje narode. Ni torej še odgovora na to vprašanje. Tam pa, kjer so razmerje v državi živečih narodov uredili na podlagi popolne **enakosti, kjer so doktrino Monroea izveli takorekoč v malem, v narodnostnem pogledu** — kakor n. pr. v Švici — **so narodi baje zadovoljneji in srečneji.**

Ali je razburljiva vest iz Amerike, ki jo danes objavljamo na drugem mestu, tudi posledica tistega izvajanja Monroejevih načel, ki naj zavadlja in osrečijo narode?

Za integriteto Kranjske:

(Zgodovinska študija v »Slovencu«. Dr. Josip Mal.)

Danes, ko se bije na jugu velik boj za naše Primorje, za vrata Avstrije v svet, ne bo odveč, ako pribijemo, da tudi v zgodovini ni imel tujec tukaj ničesar iskati: to je bila in naj ostane naša očevina, last naših dedov odkar so se naselili pod sivimi snežniki Triglava, odkar so posedli obale sinje Adrije, »kjer hrastov brod vozil je slovanski rod«.

Ne le geo- in etnografično biva tu doli na jugu z nami isti rod, ista kri, — od sive davnine je marveč spadala tudi pravno in državnoveljavno ta zemlja k vojvodini Kranjski. Ne naravni razvoj, le sila časa, gotovi politični obziri so privedli do tega, da se je od materinske zemlje ločen del nam odtujil: posledica je današnji boj za izgubljenim sinom, ki se pa mora vrniti svoji materi.

Malokomu bo pač znano, da današnji obseg vojvodstva Kranjskega nikakor ni istoveten z mejami, ki jih je začrtala zgodovina naši deželi. Že za časa Karola Velikega je obsegala pokrajine na obeh bregovih Save: Carniolenses, qui circa Savum fluvium habitant. Tudi Obri, ki si niso mogli podvreči slovenskega Korotana, so gospodovali današnjim južnoštajerskim pokrajinam in si tako ohranili prosta vrata za svoje napade v solnčno Italijo.

Južna Štajerska je bila del kranjske ali slovenske marke, ki je bila v poznejših stoletjih omejena le še na teritorij sedanje Dolenjske. Prava in prvotna Štajerska je nastala iz takozvane koroške ali karantanske marke, ki je obsegala ozemlje severno od Drave ter bila l. 1180. za vlade Traungavca Otokarja II. povzdignjena v samostojno vojvodstvo, katero so po njegovi smrti podedovali Babenberžani (1192). Pri Mariboru (Mark-burg) ste se stikali obe marki: karantanska (Štajersko) in kranjska ali slovenska marka.

Pokrajine južno od Drave (t. j. Kranjsko) je leta 1276 zastavil cesar Rudolf svojemu zvestemu pomočniku Majnardu Tirolskemu, čigar naslednik Henrik je prišel v navskrižje s Habsburžani. Ti slednji so primorali Henrika, da jim je v povračilo vojnih stroškov odstopil (leta 1311) oni del Kranjske, ki se razprostira med Dravo in Savo (t. j. današnjo južno Štajersko) in podarili te kraje celjskim grofom, ki so si na nekdanjih kranjskih tleh

---

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!"

Roman.

— Oprostite, prosim, oprostite! Pregovor pravi: strup proti strupu ... mislim pač, če se Visokost privadite, da boste tudi izven moje sobe še imeli okoli sebe ta vonj, ga boste lažje prenašali prihodnjič.

Posmehljal se je.

— Pa naj bo po vašem, lepa čarovnica. Ubogi suženj se premagan sklanja pred vašimi nogami in obljublja, da udiha ta sladki strup do zadnje kapljice.

— Da, sedaj pa prosim, da bi nekoliko prevajala iz te ruske knjige.

— Ali res mislite, milostna gospica, da bom tu mogel resno študirati?

Njegov pogled je govoril še več.

— Gotovo, Visokost, te ure morajo dobiti trdno obliko, drugače ... bi vas vendar ne smela več sprejeti, Visokost.

Začudeno se je zgenil, se zopet posmehljal, ji globoko pogledal v oči in vprašal:

— Kaj bi mislila potem?

— Da bi zelo obžalovala ...

— Gospica ...

— Prosim, Visokost, prosim, pričniva!

Knez je ubogljivo prestavljal.

— Ali stvar je dolgočasna, da bi umrl poleg nje — listal je dalje — to tu je že bolje: »Jaz ljubim tebe, ti ljubiš mene, midva se ljubiva« ... in tu: »Ali me ljubiš? Vedno te bom ljubil.« — Obrnil je še nekaj listov: — Sedaj boste videla, kako hitro napredujem — torej ruski stavek: »Začarani kraljič je prosil lepo vilo, naj se ga ljubeznivo usmili.« Glejte, znam že samostojno prevesti ta stavek: Začarani kraljič je prosil lepo vilo, naj se ga ljubeče usmili!

Sonja je že dolgo časa s težavo zadrževala smeh, sedaj pa je zažuborel tako biserno čisto in sveže.

Nalahno si je zakril oči z roko ... o, ta smeh ... zasledoval ga je dan in noč ... zdelo se mu je, kot bi živce božala nežna, mehka roka.

— Ali ima morda moj smeh tak vpliv nanj? — se je vprašala Sonja, — že zadnjič je bil tako čuden.

Vzela mu je knjigo iz rok in rekla ljubko:

— Prosim, Visokost, učencu ni dovoljeno, da bi samostojno prenarejal stavke ... govoriva!

Pustil je, da je govorila ona, sedaj ruski, sedaj francoski, končno pa je ostala pri svoji elegantni francoščini. Čutil je sanjavo, dražestno razpoloženje ... želel si ni nič drugega, kot da bi sedel tako, gledal njo, jo poslušal in čutil.

Nenadoma pa sta se kot iz nekakega brezdna pojavili pred njim dve postavi: njegov ujec, veliki vojvoda, in princesinja Helena. Zdrznil se je in zopet zavedel ... kako dolgo je že sedel tako molče?

— Ali se gospica udeležite plesa pri svetniku Kovicu?

— Da, Visokost. Pravijo, da je zelo prijetno in zabavno tamkaj.

— Jaz pridem ob desetih tjakaj. S kako toaleto pa omamite tedaj nas uboge smrtnike?

ustanoviti nekako posebno, skoroda neodvisno kneževino. Spomin na nekdanjo zvezo s Kranjsko je živel med ljudstvom do najnovejšega časa: prebivalci celjskega okraja so se še nedavno tega nazivali »Kranjci«.

Še večje in važnejše pa je bilo poslanstvo in stališče, ki ga je zavzemala naša dežela na jugu, kot skrajna predstraža habsburških posestev napram nenasitnemu beneškemu levu.

Že koncem VIII. stoletja je bila Istra s frankovsko osvojitvijo ločena od bizantinske države in v XI. stoletju po Udalriku Weimarskem zvezana s Kranjsko. Leta 1077. so dobili Kranjsko z Istro oglejski patrijarhi, v katerih rokah ste odslej z malimi presledki ostali obe deželi in se sčasoma tako spojili v eno organično celoto. Toda oglejski patrijarhi niso mogli obmorskega dela Istre trajno obvarovati beneškega vpliva. Že leta 1307. so se patriarhi odpovedali svojim pravicam v zapadnem delu Istre, za kar jim je republika izplačala neko odpravnino. Tako se je ta del počasi poitalijančeval ter bil še-le pod Napoleonom združen z Ilirijo.

Ko so po smrti goriškega grofa Alberta IV. podedovali avstrijski vojvode njih obširna posestva v Slovenski Marki, na metliških tleh in v Istri, so se jim plemiči teh pokrajin skupno poklonili v Ljubljani, katero mesto so si izvolili (1374) za svoje središče. Komaj par let pozneje se je prostovoljno pridružil novi habsburški teritorijalni tvorbi od Benečanov stiskani Trst, ki je pošiljal svoje delegate k obravnavam in sejam kranjskih deželnih stanov.

Po smrti devinskih gospodov je bil cel Kras z Devinom, Reko in Opatijo vred združen s postojnskim poglavarstvom. Tako je počasi nastajala Velika Kranjska z naravnimi mejami in oficijelnim naslovom »vojvodina (kneževina) Kranjska z inkorporiranimi gospostvi Slovensko Marko, Metliko, Istro in Krasom.«

Ko sta si brata cesar Karel V. in nadvojvoda Ferdinand razdelila dedne avstrijske dežele tako, da je Ferdinand med drugim dobil Štajersko, Koroško in del Kranjske, Karel V. pa južni, primorski del Kranjske (Metliko, Istro in Kras), takrat so kranjski deželni stanovi odločno in krepko, kot se pri potomcih žal ni pogosto dogajalo izjavili, da radi tega, ker so Kranjski inkorporirani deli odločeni od matere dežele, ne bodo prisegli zvestobe in tudi sicer ne bodo vladarju dovolili nobenih davkov. Cesarskim poslancem, ki so jih skušali pregovoriti, so kranjski stanovi (1521) decidirano izjavili, da vidijo rajše, da se vname vojska med obema bratoma, kakor bi pa dovolili v cepljenje dežele. Nadvojvoda Ferdinand se je nato pogodil s svojim bratom tako, da je dobil pri delitvi razen (ožje) Kranjske tudi Istro, Metliko in Kras, nakar so mu vsi stanovi neločeno prisegli zvestobo (Bruselj, 16. marca 1522.)

In ko je cesar Leopold II. vsled večnih denarnih stisk sklenil prodati in podeliti v suverensko last pazinsko grofijo knezu Ferdinandu Porciji, so poslali kranjski stanovi na dvor posebno protestno deputacijo, ki je cesarju grozila s sistiranjem davkov, tako da je Leopold prosil stanove, naj od kneza Porcije kupijo nazaj pazinsko grofijo, kar se je (1664) tudi zgodilo, za znesek 550.000 gld., do katere svote ima dežela kranjska pravzaprav še dandanes pravico, ker je grofija pazinska odcepljena od nje.

V dobi terezijanskih reform so bile mimogrede priklopljene Kranjski obe pokneženi grofiji Goriška in Gradiščanska ter hrvatsko Primorje do vštevši Bakar; od leta 1803. dalje do francoske okupacije je bila Goriška zopet združena s Kranjsko. Po reokupaciji je bil (1. nov. 1814) ustanovljen poseben gubernij za Gorico in Primorje v Trstu.

Tako sta bila torej pred 100 leti Istra in Kras faktično, četudi ne de jure, odcepljena od Kranjske, ki se pa pravicam do svojega primorja ni nikdar odrekla, tako da je tržaški gubernij pozneje večkrat izjavil, da sta Istra in Kras kranjski, le administrativno Trstu podrejen teritorij.

Istrski velikaši so v tem času opetovano sami prosili vlado, da bi smeli posečati seje kranjskega deželnega zbora. V pismu na cesarja leta 1839. so stanovi zahtevali, da se Devin in Istra reinkorporirata Kranjski ter reši končno tudi vprašanje pripadnosti mesta Reke. Kolikor mi je bilo mogoče doslej dognati, ta vloga še danes čaka rešitve. Ako bi se bilo to rešilo v smislu želj in upravičenih zahtev stanov, bi ne doživeli poznejših bridkih razočaranj: zemlja in ljudstvo bi se bilo do danes takorekoč samo po sebi spojilo v eno samo neločljivo celoto brez vsakih narodnostnih in političnih centrifugalnih teženj.

Ko so leta 1848. Korošci zahtevali in tudi dosegli ločitev od Kranjske (s katero je bila Koroška po Napoleonovih časih združena v takozvanem ilirskem kraljestvu z gubernijem v Ljubljani), so tudi Kranjci zahtevali reinkorporacijo cele Istre in Goriške s Kranjsko. To stremljenje je tudi deželna vlada toplo priporočala, povdarjajoč koristi take unije za državo in deželo, koristi za trgovino, paroplovbo in obrambo. Gubernijalni svetnik vitez Kreuzberger je v svojem memorandu na centralno vlado še posebej povdarjal potrebo unije iz narodnostnih in državnih ozirov: »Eine Vereinigung mit dem allezeit getreuen Krain wird eine Unterdrückung des nun noch vorwiegenden, die staatliche Einheit Oesterreichs so wesentlich stützenden slavischen Elementes in dem oesterreichischen Küstenstriche verhindern, und die Festhaltung des Letzter beim Staatesichern. — Alle diese politischen Rücksichten sprechen auch für eine Vereinigung der quarnerischen Inseln mit Krain«.

Toda tudi Italijani so maja 1849 prosili cesarja za avtonomijo Istre in Trsta, kar so tudi dosegli. V Trstu izhajajoči časopis »Slavjanski Rodoljub« je v 4. št. leta 1849. pisal, da državna vlada dobro ve, kako so se pretečenega leta istrski Italijani veselili avstrijskih porazov, kako so imeli na tihem že organizirane vse republikanske urade, da se je italijanska stranka z vsem tem javno bahala in »je tak prijazno in slastno od svojih morskih bregov in iz svojih gričov na puntarsko-benečansko in sardinsko floto gledala, dokler niso avstrijanski bajoneti in topovi med njo prišli.« List pravi dalje, da bi se reklo Istri dati samoupravo toliko kot dati sovražniku orožje v roke in prvi prihodnji italijanski puntariji lahko in brez zadržkov v naročje hiteti.

Enakih misli je bil tudi Kreuzberg, ko je zapisal: »Den Petitionen aus den exvenezianischen Küstenstädten dürfen aber sehr wahrscheinlich italienische Bestrebungen und daher sehr nachtheilige Sondergelüste zu Grunde liegen, denen wichtige Staatsrücksichten entgegentreten. — Ueberhaupt ist es sehr zu wünschen, dass solche einseitige Petitionen, an denen sich der Kern des Landes und Volkes nicht betheiliget, nimmermehr berücksichtigt werden möchten«.

Zgodovina je dala, kot danes doživljamo prav in obsodila kratkovidnost s predsodki oblagodarjenih državnikov. Ako so leta 1848. istrski in tržaški Italijani Slovencem in Hrvatom obetali složno življenje, je bila to samo pretveza, da so jih lažje prevarili, da so lažje prišli do svojega cilja, kot pa v ostrem nasprotju ž njimi: Italijani so hoteli pač navzgor pokazati, da vsi narodi brez razlike zahtevajo ločitev od Kranjske. V toliko sem s to opazko hotel popraviti mnenje člankarja »Nekaj spominov z juga« (»Slovenec«, 1915, št. 123).

Danes uvidi pač vsak, kako velikega pomena bi bila za Avstrijo velika, zgodovinska Kranjska s svojim primorjem: enotno ozemlje z enotnim, državi vedno zvestoudanim jugoslovanskim prebivalstvom.

Prirodno bogastvo na Balkanu.

Ako kedaj, so v teh časih naši pogledi obrnjeni proti odprtemu nam jugu in nastaja nam vprašanje, ali ne bi mogli od tam nabavljati potrebnih surovin, ko jih že ne moremo dobivati od drugih strani, od koder smo jih dobivali v času miru. Med temi surovinami so najvažneje kovine, ki jih neprestano potrebujemo v velikih množinah, za vojne svrhe.

Zgodovina kaže, da je rudarstvo od nekdaj cvetelo v balkanskih deželah. Že za časa Rimljanov je bila Srbija na glasu po svojem rudarstvu. Stari pisatelji, posebno Plinij, pripovedujejo o živahni trgovini z zlatom, bakrom, srebrom in železom, ki so jih nalagali na ladje in odpošiljali po Donavi dalje. Tudi v srednjem veku je cvelo rudarstvo, tako izlasti pod vlado kralja Vladislava in njegovega brata Uroša Velikega v sredi trinajstega stoletja. Kot rudarje so klicali v deželo saške delavce, a trgovina s kovinami je bila v rokah dubrovniških in beneških trgovcev.

Podobne so bile razmere v okolici današnje Bolgarske. V pogorju Rodope so Rimljani izpirali zlato, a uspevalo je tudi prirejanje železa.

Makedonija je bila posebno bogata na zlatu. Leta 1433. je iznašal čisti dobiček v tamošnjih nahajališčih zlata in srebra 200.000 dukatov. Novo Brdo, nekdaj kraljevsko središče z divnimi gradbami, ki so danes razpale, je bilo glavno mesto rudarstva s saškimi delavci in dubrovskimi podjetji. Makedonski kralji so imeli na polotoku Halkidika, jugovzhodno od Soluna, rudnike, iz katerih so dobivali svinca, srebra in zlata.

O Črnogori in Albaniji nimamo za sedaj zanesljivih podatkov, ker ti deželi niste še vsestransko proučeni.

Srbija bo brez dvoma tudi v bodoče veljala kot najbogateja dežela. Poznana je nje vrednost glede poljedelstva in živinoreje in govoriti se more tudi o srbskem »rudogorju«, izlasti v severovzhodnem delu dežele. Posebno so na glasu predeli južno od Donave pri Milancu v področju Majdanpeka. Že Rimljani so tu kopali baker. Pod turškim gospodstvom je rudarstvo mirovalo, dokler ga niso Avstrijci v letu 1718. doveli k novemu življenju. Po njihovem odhodu je zopet zaspalo, dokler ni v letu 1850. na novo oživelo z izpremenljivimi uspehi. Leta 1858. je uživala koncesijo neka francosko-srbska družba, leta 1866. pa neka angleška, ki je silno trebila gozdove. Leta 1883. in 1885. so se zopet menjali lastniki. Leta 1900. je postal rudnik srbski, a od leta 1902. je bil v posesti francoskih podjetnikov. Južno od tu, v bližini brda Črni Vrh, leži selo Bor, kjer so bakreni rudniki najvažneji. Nekaj malega se nahaja tu tudi srebra in zlata, posebno v pesku v dolini reke Pek. Še danes se izplačuje izpiranje zlata. V okolici Blagojeva cenijo, da leži okolo 1300 kilogramov zlata. Še dva rudnika sta važna in to gorje Rudnik in Kapavnik, kjer je železa, bakra, srebra, antimona in arzena, a je tudi mnogo oglja. Z eno besedo: Srbija je zelo bogata na rudah. Samo da bo treba to bogastvo racijonelno izcrpljati.

V Bolgarski so podobne razmere, vendar se ta glede prirodnega bogastva ne more meriti s Srbijo. Zlata je jako malo v pogorju Rodope in Balkana, a deloma ko železnih rud in svinca. Nekoliko bogateje so zaloge mangana, posebno one pri Varni blizu morja. Samo na oglju je Bolgarska bogateja od Srbije. Ogljenikov je v pogorju Rodoke in Balkana, a deloma tudi v nižinah podonavskih in okolo Črnega morja. V okolici Sofije je sivega in kamenega oglja in antracita. Znatna nahajališča oglja so pri Perniku, kjer so v zadnjih časih izkopali nad 400.000 ton. Sedaj je last neke bolgarsko-nemške družbe in zaposluje nad 2000 delavcev.

Druge dežele — kakor n. pr. Makedonija — so malo preiskane. V okolici Bitolja so bogata nahajališča antimona in arzena, je tudi zlata in svinca. V dolini Vardarja in severno od Soluna je zlata in svinca. Glasovit je mramor iz okolice Gevgelija in asfalt pri Semenici.

V evropski Turčiji ni posebnega prirodnega bogastva, a je v Mali Aziji v obilici. Tisto, kar je imela Turčija v Evropi važnejega, je izgubila po bukareškem miru ob drugi balkanski vojni. Nekaj malo sivega oglja, železnih in bakrenih rud — to je skoraj vse.

Domače vesti.

Odlikovanje. Z železnim zaslužnim križcem z vojno dekoracijo je bil odlikovan g. Andrej Bavcon, poduradnik pri tukajšnjem poštnem in brzojavnem ravnateljstvu, sedaj četovodja pri c. kr. črnovojniškem pešpolku št. 5., 9. stotnija.

Vdovski, sirotinski in invalidski sklad c. in kr. pešpolka št. 97. Pri tržaškem domačem barona Waldstättna pešpolku št. 97 je bil ustanovljen vdovski, sirotinski in invalidski sklad, iz katerega naj bi se podeljevale podpore vdovam in sirotam ter vojnim invalidom. Ker so došli darovi dosegli tako višino, da se iz obstoječe gotovine lahko dovoljujejo majhne podpore, bo poveljništvo imenovanega pešpolka od sedaj naprej izplačevalo majhne zneske. Upoštevale se bodo samo res potrebne vdove in sirote po padlih vojakih in vojni invalidi. Prošnje je nasloviti na poveljništvo c. in kr. pešpolka št. 97 ter jih morajo prosilci v Trstu s potrebnimi prilogami vložiti pri c. kr. namestništvu, prosilci iz ostalih delov Primorske pa pri pristojnem okrajnem glavarstvu, odkoder se potem vpošljejo nadomestnemu bataljonu c. in kr. pešpolka št. 97.

Nemško operetno gledališče. Včeraj se je popoldne in zvečer ponavljala »Cardaška kneginja«, obakrat v prav veselem tempu. Popoldne, ob znižanih cenah, je bilo gledališče polno, zvečer pa precej prazno. — Danes zvečer ob 8 prva uprizoritev Ivan Straussove operete »Netopir« ob navadnih cenah.

PROSIMO SLOVENSKIH, HRVATSKIH IN ČEŠKIH KNJIG ZA NAŠE RANJENE IN BOLNE JUNAKE TER ZA ONE V OKOPIH. — POŠILJEJO NAJ SE V NARODNI DOM V TRSTU

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste štev. 14. vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni list.

:: MALI OGLASI ::

se računajo po 4 stot. besedo. Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. — Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

55-leten vdovec brez otrok, uradnik v pokoju, zdrav v krepki, brez napake, išče v svrho ženitve gospodično ali vdovo brez otrok, katera ima nekaj premoženja. Prijazne ponudbe pod „55 letni" na Inser. odd. Edinosti. 307

Umivajte si roke in perite perilo s higijeničnim razkuževalnim patentnim praškom „Patent Waschpulver" kateri se dobi v vseh prodajalnah jestvin, mirodilnicah in alogah mila. Glavna zaloga pri tvrdki ALESSANDRO MARANGONI Trst, ul. Chiozza 30. (B)

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste štev. 19. 407

Pristno muslinovo olje, tako namreč, da se more lahko uporabiti kot zdravilo, kupim od 2—3 litrov. Plačam pošteno in dam nagrado. Ponudbe na Inser. odd. Edinosti pod „Jetrova bolezen." 3072

Drva za kurjavo. Prodam 20 vagonov drv za kurjavo mete sko postavljenih na železniški postaji Pisati na naslov: Fran Bon, Gosnavas, pošta Novomesto 3043

Žaklje vsake vrste kupuje Jakob Margon. Via Solitario 2 (pri mestni bolnišnici. 883

Cunje bele po K 1·50, barvane po K —·80, bombaž K 6·—, volnena pokrivala K 3.50, leteni e K 4·—, rabljeno obleko K 2·—, vrv in žaklje. Zaloga ulica Geppa 16. Nacson. 905

Novi dohodi za sezono.

Kostimi, plašči, suknje, krila, bluze obleke itd. Zaloga ženskih oblek

Marco Conforti, Trst, V. Campanile 21

Hotel in restavracija METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Zlatarnica G. Pino

v Trstu se je preselila na Corso št. 15 v bližo zlatarnico G. Zercowitz & Figlio.

Velika izbera srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd.

Cene zmerne. Cene zmerne.

Na debelo samo za preprodajalce.

Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijeve podpetnike, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električne svetilijke, baterije, pisemski papir kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, žlice, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnike, zaponke „Patent Knopfe" in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolò štev. 19 62

ZDRAVNIK

Med. Dr. Karol Perničič

stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, t. od 3 do 4 pop. za **notranje, nervozne in otroške bolezni** (blizu cerkve sv. Antona novega.)

Kabaret-Variete MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8½ zvečer naprej

Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste.

Izdiranje zobov brez bolečine.

Plombiranje.

UMETNI ZOBJE

Dnevnik „Edinost" v Trstu

je izdal in založil naslednje knjige

1. »VOHUN«. Spisal J. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergjevič Turgjenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena 1 K.
5. »POLJUB«. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světla. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGOSLOVANIH«. (Malo odgovora na škofa Nagla poslovne pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu.) — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGIČEVA«. Spisal Ksaver Šandor - Gjalski. Prevel F. Orel. Cena K 2.
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomić. Poslovenil Štefan Klavž. Cena K 1.60.
10. »JUG«. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. Cena K 3.
11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Mais'n rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog	K 55,000 000
hipotečnih in občinskih posojil	„ 30,600.000
rezervnega zaklada	„ 1,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5¼% obrestim in proti najmanj 1% oziroma ¾% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno Kreditno društvo.

Posmejala se je zopet in ga pogledala.

— Z belo obleko.

— S koliko kovčgi ste prišla semkaj?

— Z enim...!

— Z...?

— Trije pridejo za menoj.

— To sem si mislil, — je dejal in se posmejal na glas, potem pa pristavil nagajivo: — Toaleta, to je vendar pol življenja... ne?

— Gotovo, kajenje pa druga polovica.

Vzela je s pisalne mize lično kadilno pripravo in cigarete.

— Blagovolite, Visokost?

— Hvala... močna vrsta, kakor se mi zdi.

Naslonila se je udobno na naslanjalo.

— Cigarete so moja strast!

Knez je zamišljeno puhal dim predse.

— Kako bi morale te oči zaplamteti v resnični ljubavni strasti, — si je mislil — mislim pa, da jo je njena velika koketnost doslej čuvala čustev.

Sonjini ruski oboževalci so govorili, da ni nikdar lepša kot tedaj, ko kadi, ker tedaj da more zavzemati dražestne pozicije in da je njen pogled polnejši, globlji. Enako je občutil sedaj tudi knez: čutil je, da vedno bolj izgublja svoje ravnotežje, toda nikakor ni mislil na to, da bi vstal. Ko je končno vstal, je Sonja še ostala na svojem sedežu... zdelo bi se ji smešno, da bi skočila pokoncu. Knez je stal in se naslanjal na mizo.

— Gospica, zdi se mi, da tu pogrešate veliko. Ali bi vas veselilo, če bi mogla jahati?

Sonja je živahno vstala.

— Silno bi me veselilo, toda manjka mi tu vsega.

— Upam, da bi dvorni krojač mogel izgotoviti preprosto jahalno obleko, če ne zahtevate preveč, milostna. Kakor hitro bo obleka gotova, vam pošljem ob dogovorjenem času konja in pridem po vas z Lesinskim. Veselilo bi me, da bi vam mogel pokazati lepo s... sko okolico in park okoli Solitude.

— Hvala, hvala, kako ste ljubeznivi, Visokost, sprejemam z največjim veseljem. Še danes naročim obleko.

Poljubil ji je roko, jo prosil nujno enkrat za vselej, da naj ga ne spremlja, odšel prožno po hodniku in se poslovil od tajne svetnice, ki ga je pričakovala tamkaj. Ivanka mu je najspoštljiveje oblekla suknjo, in velika napitnina ji je zato zdrknila v roko.

Pri obedu so Sonjo obsipali z vprašanji.

—Kako je bilo? Ali zna knez res ruski? Ali je bilo prijetno?

Sonja se je smeje branila in je potem zelo dostojanstveno zatrjevala, da je knez veliko in marljivo prestavljal... lagala se je v prid položaju... in je bil seveda zelo ljubezniv.

— In ti si seveda ves čas sedela tamkaj s povešenimi očmi... čisto učiteljica, — se je rogala Magda.

Ravno tako zloben je bil odgovor:

— O ne, ves čas sem ga občudovala in strmela v njegov lepi obraz! — Josipina, pozieje pojdeš z menoj k dvornemu krojaču. Naročim si jahalno obleko. Jahala bom s knezom in pobočnikom.

— Dober tek! — je dejal tajni svetnik in vstal.

(Dalje.)